

Ολοκληρώθηκε το Επιστημονικό Συνέδριο για τα 200 χρόνια από την Έξοδο του Μεσολογγίου

[Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Αιτωλίας και Ακαρνανίας](#)

Με την τέλεση πολυαρχιερατικής Θείας Λειτουργίας στον ιστορικό Ιερό Μητροπολιτικό Ναό Αγίου Σπυρίδωνος, στην Ιερά Πόλη του Μεσολογγίου, ολοκληρώθηκε την Κυριακή 18 Οκτωβρίου 2026 το τριήμερο Επιστημονικό Συνέδριο με θέμα: «Μεσολόγγι 1826 - 2026: Τόπος Θυσίας και Οικουμενικό Σύμβολο Ελευθερίας», το οποίο διοργάνωσε η Ειδική Συνοδική Επιτροπή Πολιτιστικής Ταυτότητας της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος, σε συνεργασία με την Ιερά Μητρόπολη Αιτωλίας και Ακαρνανίας, στο πλαίσιο των επετειακών εκδηλώσεων για τη συμπλήρωση 200 ετών από την ηρωική Έξοδο των Ελευθέρων Πολιορκημένων.

Στην Ακολουθία του Όρθρου χοροστάτησε ο Μητροπολίτης Σισανίου και Σιατίστης **κ. Αθανάσιος**, ενώ στην πολυαρχιερατική Θεία Λειτουργία προεξήρχε ο Μητροπολίτης Δημητριάδος και Αλμυρού **κ. Ιγνάτιος** και συλλειτουργήσαν οι Μητροπολίτες Σισανίου και Σιατίστης **κ. Αθανάσιος** και Αιτωλίας και Ακαρνανίας **κ. Δαμασκηνός**.

Συμμετείχαν επίσης οι Κληρικοί εισηγητές του Συνεδρίου, με πρώτο τον Γραμματέα της Ειδικής Συνοδικής Επιτροπής Πολιτιστικής Ταυτότητας, Αρχιμ. Θεόκλητο Μέντη, καθώς και οι λαϊκοί εισηγητές και οι σύνεδροι, επισφραγίζοντας με την κοινή ευχαριστιακή σύναξη τις εργασίες του σημαντικού αυτού επιστημονικού και επετειακού γεγονότος.

Τον θείο λόγο κήρυξε ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σισανίου και Σιατίστης κ. Αθανάσιος, ο οποίος αναφέρθηκε αρχικά στο βαθύτερο νόημα της Κυριακής ως ημέρας της Αναστάσεως του Κυρίου και στη σημασία της συμμετοχής των πιστών στη λατρευτική και μυστηριακή ζωή της Εκκλησίας.

Με αφορμή την εορτή του Αγίου Αποστόλου και Ευαγγελιστού Λουκά, ανέπτυξε τη θεολογική διδασκαλία για το Πρόσωπο του Ιησού Χριστού, υπογραμμίζοντας ότι ο Χριστός δεν είναι μία απρόσωπη ανώτερη δύναμη, αλλά ο Ενανθρωπήσας Υιός του Θεού, τέλειος Θεός και τέλειος άνθρωπος, ο Οποίος με τη Σταύρωση και την Ανάστασή Του άνοιξε στον άνθρωπο τον δρόμο προς την αιώνια ζωή και τη σωτηρία.

Γραφείο Τύπου Ι.Μ.Α.Α.

Ιδιαίτερα τόνισε, ότι ο Χριστός είναι η Αλήθεια, το Φως, η Ζωή και η Ανάσταση, καλώντας τους πιστούς να Τον αναγνωρίζουν ως το κέντρο της υπάρξεώς τους και να αντλούν από Αυτόν δύναμη, ελπίδα και πνευματικό φωτισμό.

Στη συνέχεια, συνδέοντας το θεολογικό μήνυμα με την επέτειο των 200 ετών από την Έξοδο του Μεσολογγίου, αναφέρθηκε στην πίστη των Ελεύθερων Πολιορκημένων, η οποία αποτέλεσε πηγή αντοχής και ψυχικής δυνάμεως κατά τη διάρκεια της πολιορκίας. «Πώς άντεξαν έναν χρόνο χωρίς τίποτα, με ελάχιστη εξωτερική βοήθεια, αν δεν είχαν τον Χριστό να τους δίνει δύναμη, να τους γιγαντώνει τη θέληση, όχι απλώς για ελευθερία σώματος, αλλά για ελευθερία ψυχής, πνεύματος και σώματος;», διερωτήθηκε χαρακτηριστικά.

Ξεχωριστή αναφορά έκανε στον Επίσκοπο Ρωγών Ιωσήφ και στον ρόλο της Εκκλησίας, η οποία ενίσχυε πνευματικά τους πολιορκημένους, συμβάλλοντας στην πραγματοποίηση του μεγάλου ιστορικού τους κατορθώματος.

Ολοκληρώνοντας, προέτρεψε τους πιστούς να εμπιστεύονται τη ζωή τους στον Χριστό, τονίζοντας ότι «μπορούμε να κατορθώσουμε τα πάντα» όταν έχουμε τον Χριστό μέσα μας, και ευχήθηκε σε όλους υγεία, πνευματική δύναμη και ενίσχυση στον καθημερινό τους αγώνα.

Κατά την απόλυση της Θείας Λειτουργίας, ο **Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δημητριάδος και Αλμυρού κ. Ιγνάτιος**, Πρόεδρος της Ειδικής Συνοδικής

Επιτροπής Πολιτιστικής Ταυτότητας, αναφέρθηκε στο πολυσχιδές έργο της Επιτροπής, η οποία επί σειρά ετών συμβάλλει στη διατήρηση και ανάδειξη της ιστορικής μνήμης, της ελληνορθόδοξης παραδόσεως και της πολιτιστικής ταυτότητας του Ελληνισμού. Ιδιαίτερη αναφορά έκανε στη διοργάνωση Επιστημονικών Συνεδρίων για την Ελληνική Επανάσταση του 1821, τη Μικρασιατική Καταστροφή και την Κύπρο, καθώς και στην έκδοση των σχετικών επιστημονικών τόμων, που αποτελούν πολύτιμη παρακαταθήκη για τις επόμενες γενιές.

Αναφερόμενος στην επέτειο των 200 ετών από την Έξοδο του Μεσολογγίου, εξήρε την προσπάθεια της Ιεράς Μητροπόλεως Αιτωλίας και Ακαρνανίας να αναδείξει πανελληνίως και παγκοσμίως το κορυφαίο αυτό ιστορικό γεγονός, υπογραμμίζοντας ότι η θυσία των Ελεύθερων Πολιορκημένων υπερέβη τα όρια της ιστορικής συγκυρίας και κατέστη διαχρονικό σύμβολο πίστεως, ελευθερίας και αυτοθυσίας. «Γιατί αυτοί που στα μάτια κάποιων φάνηκαν ως ηττημένοι, τελικά δοξάστηκαν χάρη στο πνεύμα της θυσίας. Δεν ηττήθηκαν ποτέ», ανέφερε χαρακτηριστικά.

Ο Σεβασμιώτατος εξέφρασε τις θερμές ευχαριστίες του προς τον Μητροπολίτη Αιτωλίας και Ακαρνανίας κ. Δαμασκηνό και τους συνεργάτες του για την άρτια διοργάνωση και τη φιλοξενία του Συνεδρίου στην Ιερά Πόλη του Μεσολογγίου, επισημαίνοντας ότι η πραγματοποίησή του στον ίδιο τον ιστορικό τόπο προσέδωσε ιδιαίτερη συγκινησιακή και συμβολική βαρύτητα στις εργασίες του. Παράλληλα, συνεχάρη τον Ποιμενάρχη για το σύνολο των επετειακών πρωτοβουλιών του και για την ανακαίνιση του ιστορικού Ιερού Μητροπολιτικού Ναού Αγίου Σπυρίδωνος.

Ολοκληρώνοντας, απευθύνθηκε στους κατοίκους της Ιεράς Πόλεως, προτρέποντάς τους να διαφυλάξουν την ιστορική τους κληρονομιά και να συνεχίσουν να μεταδίδουν το μήνυμα της Εξόδου.

«Κρατήστε ζωντανή την παράδοση, κρατήστε ζωντανό τον τόπο σας», τόνισε και κατέληξε: «Γιατί το μοναδικό παράδειγμα των προγόνων σας είναι παράδειγμα για όποιον αγαπά την ελευθερία».

Ακολούθως, ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Αιτωλίας και Ακαρνανίας κ. Δαμασκηνός, απευθυνόμενος προς τους Αγίους Αρχιερείς, τους Συνέδρους και τους πιστούς, εξέφρασε την ευγνωμοσύνη της τοπικής Εκκλησίας προς όλους όσοι συνέβαλαν στην προετοιμασία και την πραγματοποίηση του Συνεδρίου, τονίζοντας τη σημασία της επιστημονικής μελέτης και της διατήρησης της ιστορικής μνήμης. Συγκεκριμένα ανέφερε:

«Διερμηνεύοντας τα συναισθήματα όλων, κληρικών και λαϊκών, αισθάνομαι την ανάγκη να ευχαριστήσω τόσο εσάς, ως Πρόεδρο της Ειδικής Συνοδικής Επιτροπής,

όσο και το Προεδρείο, τα μέλη και τη γραμματεία της Επιστημονικής Επιτροπής για τους κόπους που καταβάλατε, ώστε να συντονίσετε, να προγραμματίσετε και να υλοποιήσετε αυτό το τόσο σημαντικό Επιστημονικό Συνέδριο, που έλαβε χώρα το Σαββατοκύριακο, με αποκορύφωμα τη σημερινή τέλεση της Αναιμάκτου Θυσίας.

Είμαι σίγουρος, ότι μετά την έκδοση των Πορισμάτων, που θα περιλαμβάνουν τις εισηγήσεις και τις μελέτες οι οποίες θα δημοσιευθούν, το Συνέδριο θα φωτίσει ακόμη περισσότερο το σημαντικότερο αυτό γεγονός της Ελληνικής Ιστορίας, το κορυφαίο γεγονός της Ελληνικής Επανάστασης.

Σας ευχαριστούμε θερμά και για τη συμβολή της Επιτροπής στην πραγματοποίηση όλων των επετειακών δράσεων, όπως και του Μαθητικού Διαγωνισμού που υλοποιήθηκε πριν από λίγους μήνες και δόθηκαν τα βραβεία και τα αριστεία, εδώ, στην Ιερά Πόλη του Μεσολογγίου.

Ευχηθείτε και εσείς και ο Σεβασμιώτατος άγιος Σισανίου και Σιατίστης, ώστε να κρατήσουμε αναμμένη τη φλόγα που μεταλαμπαδεύει το φως του ηρωισμού και της αυτοθυσίας, εδώ, από την Ιερά Πόλη του Μεσολογγίου, την “κολυμβήθρα του γένους μας” και να το προσφέρουμε αενάως στην πατρίδα μας και σε ολόκληρη την οικουμένη».

Στη συνέχεια, σύμφωνα με το πρόγραμμα της τελευταίας ημέρας, ακολούθησε επίσκεψη των Συνέδρων στον Κήπο των Ηρώων, τον ιερό τόπο όπου αναπαύονται οι υπερασπιστές της Ελευθερίας του Μεσολογγίου και διατηρείται άσβεστη η μνήμη της ηρωικής Εξόδου και πραγματοποιήθηκε ξενάγηση στα μνημεία που υπάρχουν εντός του Κήπου και συνδέονται με τα πρόσωπα και τα γεγονότα της Εξόδου. Η παρουσία των Συνέδρων στον ιστορικό αυτό χώρο αποτέλεσε τον συμβολικό επίλογο μιας επιστημονικής συνάντησης αφιερωμένης στη θυσία, την ιστορική παρακαταθήκη και την οικουμενική ακτινοβολία του Μεσολογγίου.

Το τριήμερο πρόγραμμα ολοκληρώθηκε με επίσημο γεύμα και την αναχώρηση των Συνέδρων.

Οι επιστημονικές εργασίες του Σαββάτου

Το Σάββατο 17 Οκτωβρίου 2026 συνεχίστηκαν στο Τρικούπειο Πολιτιστικό Κέντρο της Ιεράς Πόλεως Μεσολογγίου οι επιστημονικές εργασίες του Συνεδρίου, με πέντε θεματικές ενότητες, οι οποίες ανέδειξαν διαφορετικές πτυχές της ιστορίας της πολιορκίας και της Εξόδου, καθώς και την επίδρασή τους στην πολιτική, τη διπλωματία, τη λογοτεχνία, την τέχνη και τη συλλογική μνήμη.

Η Γ΄ Θεματική Ενότητα, με τίτλο «Στρατιωτικές επιχειρήσεις στο Μεσολόγγι», πραγματοποιήθηκε υπό την προεδρία του Αρχιμανδρίτου Θεοκλήτου Μέντη. Ο κ. Ιωάννης Κατσαβός παρουσίασε συνοπτικό χρονικό του φρουρίου της Ιεράς Πόλεως, ενώ ο κ. Νικόλαος Κανελλόπουλος ανέλυσε τις στρατιωτικές επιχειρήσεις της Β΄ Πολιορκίας κατά τα έτη 1825 – 1826. Ο κ. Διονύσιος Τσιριγώτης εξέτασε το Μεσολόγγι ως μικροσύστημα ασύμμετρης στρατηγικής, με ιδιαίτερη αναφορά στη μάχη της Κλείσοβας. Στην ίδια ενότητα περιλαμβάνονταν η εισήγηση του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μαρωνείας και Κομοτηνής κ. Παντελεήμονος για τις σύγχρονες ιστορικές πηγές σχετικά με τις πολιορκίες και την Έξοδο, με επίκεντρο τη Μεγάλη Στρατιωτική και Ναυτική Εγκυκλοπαίδεια.

Η Δ΄ Θεματική Ενότητα, με τίτλο «Μεσολόγγι και Φιλελληνισμός», πραγματοποιήθηκε υπό την προεδρία του κ. Κωνσταντίνου Χολέβα. Ο Πρωτοπρ. Σπυρίδων Λόντος αναφέρθηκε στην προσφορά του Ελβετού Φιλέλληνα Ιωάννη Ιακώβου Μάγερ προς την Ιερά Πόλη του Μεσολογγίου, ενώ η κα Αναστασία

Τσαγκαράκη παρουσίασε την αυτοθυσία λιγότερο γνωστών Φιλελλήνων, οι οποίοι συνέδεσαν τη ζωή και τον θάνατό τους με τον αγώνα των πολιορκημένων. Μέσα από τις εισηγήσεις αναδείχθηκε η διεθνής απήχηση της ελληνικής υπόθεσης και η έμπρακτη συμπαράσταση ανθρώπων από άλλες χώρες στον αγώνα για την Ελευθερία.

Ακολούθησε η Ε΄ Θεματική Ενότητα, με τίτλο «Το Μεσολόγγι στον Τύπο της εποχής», υπό την προεδρία της κας Μάνθας Ζωγράφου. Οι κ. Ευριπίδης Αντωνιάδης και κ. Σταμάτιος Γιαννουλάκης εξέτασαν την παρουσίαση της Εξόδου μέσα από τις εφημερίδες «Εφημερίς των Αθηνών», «Ο Φίλος του Νόμου» και «Η Γενική Εφημερίς της Ελλάδος». Ο κ. Νικόλαος Τόμπρος ανέλυσε την αποτύπωση της Εξόδου στον ελληνικό επαναστατικό Τύπο, ενώ ο κ. Κωνσταντίνος Πέττας παρουσίασε την παρουσία λογοτεχνικών κειμένων στα «Ελληνικά Χρονικά» του Μεσολογγίου. Η ενότητα ανέδειξε τη σημασία του Τύπου ως ιστορικής πηγής και ως μέσου διαμόρφωσης της συλλογικής συνείδησης κατά την Επανάσταση.

Οι απογευματινές εργασίες συνεχίστηκαν με τη ΣΤ΄ Θεματική Ενότητα, με τίτλο «Η επίδραση της Εξόδου του Μεσολογγίου στη Λογοτεχνία και στην Τέχνη», υπό την προεδρία του Καθηγητού κ. Νικολάου Τόμπρου.

Ο Πρωτοπρ. Θεόδωρος Τσαμπαζίδης παρουσίασε μια μουσικοδιδακτική προσέγγιση των «Ελεύθερων Πολιορκημένων» σε συμπεριληπτικό εκπαιδευτικό περιβάλλον, ενώ ο Καθηγητής κ. Εμμανουήλ Βαρβούνης αναφέρθηκε στο Μεσολόγγι και στους αγωνιστές του μέσα από τα ελληνικά δημοτικά τραγούδια. Ο κ. Γεώργιος

Ναθαναήλ εξέτασε εικόνες από το ηρωικό Μεσολόγγι μέσα από τον «Νέο Αριστοφάνη» και η κα Έλενα Χατζόγλου παρουσίασε την Έξοδο στη λογοτεχνία και στον δοκιμιακό λόγο.

Η κ. Ανδρομάχη Παναγιώτου ανέλυσε την εικαστική αποτύπωση της Ελλάδας στα ερείπια του Μεσολογγίου μέσα από το έργο του Ευγενίου Ντελακρουά, ενώ ο κ. Κωνσταντίνος Χολέβας αναφέρθηκε στην παρουσία της πολιορκίας του Μεσολογγίου στην παιδική λογοτεχνία, με επίκεντρο το έργο «Μικροί Ήρωες του Εικοσιένα». Οι εισηγήσεις ανέδειξαν τον τρόπο με τον οποίο η θυσία των Ελεύθερων Πολιορκημένων ενέπνευσε και εξακολουθεί να εμπνέει διαφορετικές μορφές καλλιτεχνικής και πνευματικής δημιουργίας.

Η Ζ΄ και τελευταία Θεματική Ενότητα, με τίτλο «Η ηθική, εθνική και διπλωματική σημασία της Εξόδου του Μεσολογγίου», πραγματοποιήθηκε υπό την προεδρία του Καθηγητού κ. Εμμανουήλ Βαρβούνη.

Ο κ. Απόστολος Νικολαΐδης ανέπτυξε την ηθική δυναμική της Εξόδου, ενώ ο κ. Κωστής Κοκκινόφτας παρουσίασε το Μεσολόγγι ως διαχρονικό πρότυπο για την αγωνιζόμενη Κύπρο, με αφετηρία τη φράση «Κάθε ελεύθερος άνθρωπος είναι δημότης Μεσολογγίου». Τέλος, ο κ. Αθανάσιος Γραμμένος εξέτασε τις γεωπολιτικές και διπλωματικές επιπτώσεις της Εξόδου για την Ελληνική Επανάσταση, αναδεικνύοντας τη σημασία του γεγονότος πέρα από τα στενά όρια του ελληνικού χώρου.

Με την ολοκλήρωση των εισηγήσεων, ο Πρόεδρος της Επιστημονικής Επιτροπής, Καθηγητής κ. Εμμανουήλ Βαρβούνης, παρουσίασε τα συμπεράσματα του Συνεδρίου και ακολούθησε η επίσημη λήξη των επιστημονικών εργασιών το βράδυ του Σαββάτου.

Αξίζει να αναφερθεί ότι το απόγευμα του Σαββάτου επισκέφθηκε τον χώρο διεξαγωγής του Συνεδρίου, στο Τρικούπειο Πολιτιστικό Κέντρο, ο Δήμαρχος της Ιεράς Πόλεως Μεσολογγίου κ. Σπυρίδων Διαμαντόπουλος, ο οποίος απηύθυνε χαιρετισμό προς τους Αρχιερείς, τους εισηγητές και τους συνέδρους. Ο Δήμαρχος, ο οποίος λόγω απουσίας δεν είχε καταστεί δυνατόν να παραστεί στην επίσημη έναρξη των εργασιών την προηγούμενη ημέρα, τίμησε με την παρουσία του τη σημαντική αυτή επιστημονική διοργάνωση της Εκκλησίας της Ελλάδος, που πραγματοποιήθηκε στην ιστορική και Ιερά Πόλη του Μεσολογγίου, με αφορμή τη συμπλήρωση 200 ετών από την ηρωική Έξοδο.

Το Επιστημονικό Συνέδριο αποτέλεσε μία σημαντική συμβολή στις επετειακές εκδηλώσεις για τα 200 χρόνια από την Έξοδο του Μεσολογγίου, προσφέροντας την ευκαιρία για μια πολύπλευρη επιστημονική προσέγγιση του κορυφαίου αυτού γεγονότος της Ελληνικής Επανάστασης. Μέσα από τις επτά συνολικά θεματικές ενότητες και τις εισηγήσεις των συμμετεχόντων αναδείχθηκαν η ιστορική πραγματικότητα της πολιορκίας, η πίστη και η αυτοθυσία των υπερασπιστών, η διεθνής απήχηση της Εξόδου και η διαχρονική παρουσία της στη συλλογική μνήμη.

Η αναμενόμενη έκδοση των επιστημονικών εισηγήσεων θα αποτελέσει μια ακόμη πολύτιμη συμβολή στην ιστορική έρευνα και στη διάδοση της γνώσης για το Μεσολόγγι, το οποίο, δύο αιώνες μετά την ηρωική Έξοδο, εξακολουθεί να αποτελεί παγκόσμιο σύμβολο αγώνα, αξιοπρέπειας και Ελευθερίας.

[Δείτε ΕΔΩ περισσότερες φωτογραφίες](#)